

14. Розробка технології сиру м'якого з обліпихою способом термокислотної коагуляції білків молока

Юлія Карасьова, Ірина Редчиць, Олена Онопрійчук

Національний університет харчових технологій, Київ, Україна

Вступ. Спосіб термокислотного осадження білків молока ягідним коагулянтном має достатньо широкі перспективи та переваги: характеризується високим ступенем вилучення білків із молочної сировини за рахунок осадження коагулянтном комплексів казеїну з сироватковими білками, які поєднуються з сухими речовинами коагулянту – вуглеводними, вітамінними та мінеральними складовими. Як наслідок, отримана молочна білково-ягідна основа, яка використовується для виробництва м'яких сирів, має підвищену харчову та біологічну цінність.

Матеріали і методи. В якості коагулянту використовували ягідну сировину підвищеної харчової цінності – плоди обліпихи (з масовою часткою вологи 10...19 %), що містять вітаміни (мг/100 г): С – 270; Е – 7...18; В1 – 0,35; В2 – 0,3; В6 – 0,79; В8, В9, К та РР – 0,8...1,5 та мінеральні елементи (мг/100 г): калій – 180...220, кальцій – 9...16, магній – 7...12, фосфор – 12...17, залізо – 6...14, а також цинк, алюміній, титан, кремній. Плоди обліпихи перед внесенням в молоко потребували попередньої обробки: плоди обліпихи звільнювали від плодоніжок,мили у проточній воді температурою 18...22 °С протягом 8...12 хв, направляли на охолодження (в холодильну камеру) до температури 2...6 °С та заморожували (в морозильній камері) до температури мінус 18...20 °С. Розморожування проводили до досягнення температури 0...1 °С всередині плодів. Далі їх подрібнювали до стану пюре 6±1 хв в диспергаторі зі швидкістю 1000 с⁻¹. Активна кислотність диспергованих плодів обліпихи перед внесенням становила 2,6...2,7 од. рН.

Для виготовлення сиру м'якого використовували молоко з масовою часткою жиру 3,2 %, білку 3,0 %, густиною 1027 кг/м³, масовою часткою сухих речовин 12 %, активною кислотністю 6,6 од рН.

Результати. Виробництво сиру м'якого проводили термокислотним способом осадження білків молока. В молоко, попередньо підігріте до температури 65±2 °С вносили ягідний коагулянт у кількості від 3 % до 9 %, з кроком варіювання 2 %, злегка перемішували та витримували 5±2 хв до утворення згустку. При додаванні ягідного коагулянту в кількості менше 5 % відбувалося не повне осадження білків молока та погіршення процесу синерезису під час самопресування, внаслідок чого основа мала занадто мастку консистенцію та підвищену масову частку вологи (вище 80 %), додавання більше 9 % – призводило до погіршення органолептичних показників – набуття занадто грубої, щільної консистенції з вираженим запахом і присмаком обліпихи. У готових модельних зразках було визначено залежність виходу та масові частки вологи сиру м'якого від кількості ягідного коагулянту, органолептичні, фізико-хімічні показники отриманих продуктів.

Висновки. Оптимальним є внесення диспергованих плодів обліпихи в кількості 7±2 % до маси молока. Запропонований спосіб термокислотного осадження білків молока передбачає отримання сиру м'якого підвищеної харчової цінності з молочної та ягідної сировини, що досягається внесенням ягідного коагулянту з плодів обліпихи з активною кислотністю рН 2,65±0,5 од. рН, нагрівання суміші до температури 65 °С, проведення коагуляції білків молока протягом 4±1 хв з наступним видаленням молочної сироватки після утворення білково-ягідної основи шляхом самопресування до масової частки вологи 70±1 %.